

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0065-35
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Сумський національний аграрний університет
ID ОП у ЄДЕБО	26969
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Система точного землеробства, другий (магістерський), 20 Аграрні науки та продовольство 208 «Агроінженерія»
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://itf.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/Відомості-про-самооцінювання.pdf
Посилання на звіт експертної групи	https://naqa-my.sharepoint.com/personal/myevstifeiev_naqa_gov_ua/_layouts/15/onedrive

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	20 Аграрні науки та продовольство
Дата засідання	16.12.2019 р.
№ протоколу	№ 6
Доповідач	Пастухов Валерій Іванович

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

⟨⟩ наявні

⟨⟩ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

⟨⟩ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

⟨⟩ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<+> відсутні

Обґрунтування:

<p>За результатами опрацювання відомостей про самооцінювання Сумського національного аграрного університету та звіту експертної групи, яка виїжджала до Сумського національного аграрного університету, освітня програма «Система точного землеробства» відповідає критеріям В. Підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, немає.</p>
--

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В	ОП «Системи точного землеробства» має цілі, сформульовані ЗВО з урахуванням принципів його автономії. Форми навчання та викладання відповідають заявленим цілям ОП, а матеріально-технічні ресурси достатні для їх досягнення. Цілі ОП сформульовані з урахуванням позицій стейкхолдерів.	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки несуттєві. Необхідно переглянути ОП у зв'язку зі затвердженням СВО за спеціальністю 208 «Агроінженерія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти і внести відповідні корективи.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В	Зміст ОП і навчальний план підготовки фахівців відповідає об'єктам вивчення та професійної діяльності випускника за спеціальністю 208 «Агроінженерія». ОП передбачає набуття здобувачами достатніх соціальних навичок. Виявлена наявність практики постійного моніторингу рівня задоволеності компетентностями здобувачами вищої освіти, набутими під час	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки несуттєві. Збільшити кількість вибіркового дисциплін з метою формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти.

		практичної підготовки за ОП, у вигляді анкетування.		
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	Інформацію подано повно та коректно, необхідні посилання відкриваються коректно, доступ до освітньої програми, зокрема до інформації про правила прийому на навчання та вимоги до вступників на ОП реалізований на відповідній web-сторінці. Виявлений недолік, що стосується неформальної освіти, може бути виправленим.	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки несуттєві. Розробити положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті з метою реальної реалізації здобувачами вищої освіти академічної мобільності.
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В	У ЗВО навчання, викладання і наукові дослідження пов'язані із визначеною інституційною політикою та стратегією інтернаціоналізації. Необхідно створити студентський науковий гурток. Необхідно здійснювати системний аналіз публікацій викладачів, задіяних у реалізації ОП	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки несуттєві. На сайті факультету доцільно подавати інформацію щодо окремих освітніх компонентів освітньої програми, зокрема про мету і зміст виробничої і науково-дослідницької практик.
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В	Створена прозора система контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності. Форма атестації здобувачів вищої освіти на теперішній час не відповідає стандарту вищої освіти за спеціальністю 208 «Агроінженерія», що потребує проведення підсумкової атестації у формі дипломної роботи.	В	Загалом відповідає критерію. Після затвердження СВО за спеціальністю «Агроінженерія» необхідно атестацію здійснювати у формі публічного захисту дипломної роботи. .

Критерій 6. Людські ресурси	В	Загалом академічна та професійна кваліфікація викладачів ОП відповідає вимогам критерію 6 Людські ресурси, але потрібно модернізувати систему морального та матеріального заохочення роботи викладачів.	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки несуттєві. Рекомендується модернізувати систему матеріального заохочення за результатами рейтингового оцінювання роботи викладачів, передбачивши відповідні фінансові ресурси під час формування бюджету університету на наступні роки.
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Освітнє середовище та матеріальні ресурси ОП відповідають необхідним вимогам якісної підготовки фахівців, але мають окремі недоліки, які виправляються поступовими кроками ЗВО.	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки несуттєві. Рекомендується реалізувати можливість широкого доступу до публікацій, що індексуються у наукометричних базах Scopus та Web Of Science.
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	ЗВО самостійно розбудовує власну систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, яка є публічною і складає частину їх стратегічного менеджменту	В	Загалом відповідає критерію. Недоліки несуттєві.
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	ОП характеризується прозорістю і публічністю та відповідає критерію. Рекомендовано залучити до обговорення змін під час перегляді ОП стейкхолдерів.	В	Загалом відповідає критерію. Рекомендовано внести зміни до освітньої програми, відповідно до зауважень, і оприлюднити на сайті ЗВО.
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Освітня програма «Система точного землеробства» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 208 «Агроінженерія» певною мірою відповідає критеріям оцінювання якості освітніх програм. Однак, є певні зауваження як до освітньо-професійної частини підготовки магістрів з агроінженерії, так і до організації освітнього процесу загалом:

1. Представлену освітню програму «Система точного землеробства» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти зі спеціальності 208 «Агроінженерія» було впроваджено в освітній процес на етапі, коли Стандарт вищої освіти за відповідної спеціальності не було затверджено. Необхідно, відповідно до СВО, в програму внести зміни щодо форми атестації здобувачів вищої освіти за ОП: обов'язковою формою є публічний захист дипломної роботи. Проведення додаткового комплексного державного іспиту – це є право ЗВО.

2. У 1-му підрозділі «Загальна інформація» П розділу ОП зазначено назва кваліфікації мовою оригіналу: «Магістр з агроінженерії», «Інженер-механік». «Інженер-механік» необхідно видалити, оскільки це не є кваліфікація, а назва робіт за «Класифікатором професій (ДК 003:2010)», і вона в ЗВО не присвоюється.

3. У 3-му підрозділі «Характеристика освітньої програми» до об'єкту вивчення та діяльності не коректно віднесені механізовані технології, технологічні процеси та системи машин з первинної обробки та зберігання с.-г. продукції. Система точного землеробства в цих технологіях не застосовується.

4. З метою надання можливості здобувачам вищої освіти за ОП формувати індивідуальні освітні траєкторії необхідно збільшити кількість вибіркових дисциплін, передбачивши можливість обрання дисциплін з інших освітніх програм та спеціальностей.

5. Внести зміни в структурно-логічну схему ОП: дисципліни «Охорона праці в галузі, екологія праці та цивільний захист», «Інформаційні технології в точному землеробстві», «Управління якістю» викладати перед виробничою і науково-дослідницькою практиками, а «Оцінка ефективності інженерних рішень», «Педагогіка (інженерна)», «Інтелектуальна власність» - після проходження практик здобувачами. Таке корегування послідовності в теоретичній і практичній частинах буде більш логічним і при цьому не змінить навантаження по семестрах.

6. Під час виїзної експертизи в університеті не було представлено конкретних прикладів практики застосування правил з визначення та визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті на відповідній ОП «Система точного землеробства». Під час інтерв'ювання здобувачів вищої освіти було з'ясовано, що вони неповно поінформовані про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Рекомендовано розробити в університеті положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті і впровадити його в освітній процес.

7. Для реалізації положень «Колективного договору між роботодавцем та профспілковим комітетом, профспілковою організацією викладачів і співробітників Сумського НАУ на 2019-2022 роки» та «Правил внутрішнього трудового розпорядку Сумського НАУ» мотиваційних орієнтирів щодо стимулювання розвитку викладацької

майстерності рекомендовано модернізувати систему морального та матеріального заохочення за результатами рейтингового оцінювання роботи викладачів, передбачивши відповідні фінансові ресурси під час формування бюджету університету на наступні роки (в обсягах, що регламентовані наявними фінансовими можливостями).

8. Надати можливість безкоштовного доступу стейкхолдерам, які навчаються і працюють у ЗВО, до текстів наукових статей, що індексуються у наукометричних базах Scopus та Web Of Science.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◊ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

√ **акредитацію ОП**

◊ умовну (відкладену) акредитацію ОП

◊ про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

◊ відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР (електронний підпис)

Василь ЛОПУШНЯК